

ANBEFALET

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Torv 17
2800 Lyngby

Kulturstyrelsen

H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 3373 3373
Telefax 3391 7741

adk@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

27. juni 2014

Fredning af Lyngby Rådhus

Afgørelse

Kulturstyrelsen har besluttet at frede Lyngby Rådhus (1941 af arkitekterne Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen), Lyngby Torv 17, matr.nr. 35a, Kgs. Lyngby By, Kgs. Lyngby, Lyngby-Taarbæk Kommune.

Beslutningen er truffet efter § 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Baggrund

Kulturstyrelsen underrettede Dem i brev af 21. februar 2014 om, at Det Særlige Bygningssyn har indstillet Lyngby Rådhus til fredning. Samtidig igangsatte styrelsen en høring herom.

Kulturstyrelsen har modtaget følgende bemærkninger hertil:

Lyngby-Taarbæk Kommune, Borgmesteren, skriver i brev af 30. april 2014, at kommunen anerkender og er enig i, at rådhuset "har de arkitektoniske og arkitekturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning". Lyngby-Taarbæk anmoder samtidig om, "at det overvejes ikke at frede hele bygningen, men foreslår, at en fredning fokuserer på følgende:...." Derefter nævnes:

1. Det udvendige udseende
2. Trapperum, foyerarealer, byrådssalen, vielsesværelset og fragmenter af det oprindelige buede gangforløb
3. Den oprindelige materialeholdning i de ovennævnte arealer, så disse bevares, men således at det udarbejdede moderniseringsprojekt kan realiseres i de øvrige arealer.

Kommunen opfordrer videre til, "at en fredning sker på en måde, så der kan foretages bygningsmæssige ændringer, energirenovering m.m....., der sikrer, at rådhuset kan udvikle sig som en moderne, tidssvarende og fleksibel ramme... Således bør det være muligt at udnytte husets fleksible grundidé med tidssvarende indretning af administrationsetagerne i den frie plan...". Endelig finder kommunen det afgørende, at muligheden for tilbygninger på bagsiden af rådhuset og sammenkobling af disse med det eksisterende rådhus ikke hindres af en fredning.

Et udateret brev, poststemplet på rådhuset den 28. maj 2014, indeholder materiale fra sagens behandling i kommunens økonomiudvalg den 10. april 2014, herunder udkast til høringssvar. I udkastet til høringssvar anmoder Lyngby-Taarbæk Kommune bl.a. om, at bygningen ikke fredes. Endvidere indeholder brevet en artikel fra lokalavisen Det Grønne Område, to hæfter om Lyngby Rådhus samt kopi af en arkitektur-teoretisk artikel om nordiske råd-huse.

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk Kommune skriver i mail af 28. maj 2014, at "Lyngby Rådhus bør fredes, da det er et fremragende eksempel på et funktionalistisk rådhus med store arkitektoniske og kultur-historiske værdier, som det er vigtigt at bevare for fremtiden." Foreningen mener videre, at "en fredning er nødvendig for at opnå sikkerhed for, at de fremtidige renoverings- og ombygningsarbejder bliver af høj håndværksmæssig og arkitektonisk kvalitet." Endelig finder Bygningskultur Foreningen det vigtigt, at "også arealerne mellem Rådhuset og Jernbaneplassen [bag rådhusbygningen] indgår i fredningen, da der har været forslag fremme om et omfattende privat byggeri mellem Rådhuset og Stationspladsen til delvis finansiering af rådhusudvidelsen, og det vil betyde, at Rådhuset stort set vil blive skjult set fra Stationspladsen." Foreningen anmoder endvidere om, at også Rådhusstorvet [foran rådhuset] kommer til at indgå i fredningen.

Kulturstyrelsen har følgende kommentarer hertil:

Styrelsen noterer sig, at ingen af høringssvarene går direkte imod en fredning af Lyngby Rådhus. Kulturstyrelsen betragter således ikke det udaterede brev (poststemplet 28. maj 2014) som et høringssvar, idet der tydeligvis er tale om et udkast, og afsenderen desuden ikke fremgår klart.

Lyngby-Taarbæk Kommune anmoder i sit høringssvar om, at ikke hele bygningen, men kun bestemte dele af den fredes. Bygningsfredningsloven giver imidlertid ikke mulighed for kun at frede dele af en bygning, jf. § 3. stk. 1: "Kulturministeren kan frede bygninger og selvstændige landskabsarkitektoniske værker af væsentlig arkitektonisk eller kulturhistorisk værdi...".

Det skal i den forbindelse understreges, at alle nye fredninger indeholder en beskrivelse af den fredede bygnings "bærende fredningsværdier", dvs. de vigtigste kvaliteter ved bygningen. Disse bærende fredningsværdier vil der blive taget særligt hensyn til i den fremtidige administration af den fredede bygning, bl.a. ved behandling af ansøgninger om bygningsarbejder. Fredningen vil således ikke udelukke ændringer i rådhusets nuværende indretning, når blot de gennemføres med Kulturstyrelsens tilladelse og i overensstemmelse med fredningens formål og de bærende fredningsværdier. Kulturstyrelsen ser frem til konstruktiv dialog med Lyngby-Taarbæk Kommune herom.

Bygningskultur Foreningen ønsker, at også Rådhusstorvet og arealerne bag rådhuset kommer til at indgå i fredningen. Kulturstyrelsen kan imidlertid kun frede bygninger og bygningsomgivelser, hvis forslaget har været forelagt for Det Særlige Bygningssyn, og Bygningssynet er kommet med en positiv indstilling herom. I den aktuelle sag har Det Særlige Bygningssyn alene udtalt sig om en fredning af selve rådhusbygningen, og Kulturstyrelsen kan således ikke

udvide nærværende fredning med yderligere elementer uden fornyet forelægning for Bygningsstyret. Det er i øvrigt ikke Kulturstyrelsens vurdering, at Lyngby Rådhus' umiddelbare omgivelser har de tilstrækkelige arkitektoniske eller kulturhistoriske værdier til at kunne fredes.

En sammenbygning mellem det fredede rådhus og et kommende nybyggeri vil kræve Kulturstyrelsens tilladelse. Styrelsen ser også på dette punkt frem til en konstruktiv dialog med Lyngby-Taarbæk Kommune.

Begrundelse

Kulturstyrelsen finder, at Lyngby Rådhus (1941 af arkitekterne Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen), Lyngby Torv 17, Lyngby-Taarbæk Kommune, har de arkitektoniske og arkitekturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Formål

Fredningen af Lyngby Rådhus har til formål at bevare rådhuset som et fremragende eksempel på den række af funktionalistiske råduse, der blev bygget i perioden, og som et eksempel på omegnskommunernes bestræbelser på at sætte sig i fokus som bykommuner.

Arkitekturhistorie

Lyngby Rådhus lægger sig ind i rækken af funktionalistiske råduse, der blev bygget i perioden fra midten af 1930'erne til midten af 1950'erne. Rådhuset er udført med stor omhu i såvel det ydre som det indre, men uden de traditionelle markører såsom stort midtstillet indgangsparti og tårn, der kendetegnede de traditionelle købstadsråduse.

Miljømæssig værdi

Lyngby Rådhus fremtræder markant set fra såvel den i forhold til rådhuset aksefaste Klampenborgvej som fra Stationspladsen. Den omgivende ældre bebyggelse slutter sig om rådhuset og underlægger sig med sin lavere højde dette.

Kulturhistorisk værdi

Lyngby Rådhus er ved siden af bygningens arkitektoniske værdi også fortællingen om kommunens overgang fra landkommune til bykommune med hastigt voksende indbyggertal og betydelig industriel produktion. Med rådhuset markeres således kommunens betydning i hovedstadsområdet.

Arkitektonisk værdi

Rådhusets krumme, monolitiske form, som det opleves fra Lyngby Torv, er af stor arkitektonisk værdi. Med et gennemtænkt arkitektonisk greb har arkitekterne herudover formået at skabe indtryk af facade på bygningens vestside. Hvad der kunne være blevet bygningens bagside, bliver med det vældige trappe-tårn til en markering af rådhuset fra Stationspladsen. Med vinduesrækkernes lette tilbagetrækning fra facaden skabes et levende facadeudtryk. I det indre er planen funktionel og fleksibel, og materialer og detaljering er af høj kvalitet. Navnlig må det lyse og indbydende trapperum med den nærmest svævende trappe fremhæves.

Bærende fredningsværdier

Bærende fredningsværdi er i bygningens ydre den monolitiske bygningskrop set fra Lyngby Torv med de mørke vinduesrammer mod den lyse marmor, hertil kommer tagetagens elegante krumning accentueret af den grønne kobberbeklædning. Fra Stationspladsen er det det store trappetårn. I det indre er det trappen gennem etagerne med de tilhørende gennemlyste foyerarealer og de kannelerede felter til toiletterne. På første sal er det byrådssalen, vielsesværelset og det oprindelige buede gangforløb. Overalt er det den oprindelige materialeholdning og fine detaljering, herunder de kannelerede vægpartier og døre.

Anbefalinger

Det anbefales, at de møbler og lamper, som arkitekterne har skabt til rådhuset, bevares på stedet.

Klagevejledning

De kan klage over Kulturstyrelsens beslutning til kulturministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, De har modtaget dette brev.

Klagen skal sendes til Kulturstyrelsen, der sender klagen videre til kulturministeren sammen med sagens øvrige materiale.

Konsekvenser

En fredning betyder bl.a., at De skal søge Kulturstyrelsen om en tilladelse, hvis De vil foretage bygningsarbejder eller lignende, der rækker ud over almindelig vedligeholdelse.

Dette følger af § 10 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Undtaget herfra er visse typer af bygningsarbejder, som kan iværksættes på grundlag af skriftlig underretning, jf. § 10, stk. 5, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger. Reglerne herfor fremgår af bekendtgørelse nr. 159 af 5. februar 2013 om iværksættelse af bygningsarbejder på fredede bygninger på grundlag af skriftlig underretning (vedlagt).

Offentlig bekendtgørelse og tinglysning

Kulturstyrelsen vil foretage offentlig bekendtgørelse af beslutningen på sin hjemmeside, www.kulturstyrelsen.dk, og tinglyse fredningen. De vil modtage en kopi af tinglysningen, når den foreligger.

Bygningsfredningen skal respekteres af ejendommens ejer, brugere og andre indehavere af rettigheder over ejendommen, uanset hvornår rettigheden er opnået.

Dette følger af § 7, stk. 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Har De spørgsmål, er De velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Mogens A. Morgen
kontorchef, arkitekt maa

BILAG VEDLAGT

- Pjecen: Når bygningen er fredet
- Oplægget fra Det Særlige Bygningssyns møde
- Bekendtgørelse nr. 159 af 5. februar 2013 om iværksættelse af bygningsarbejder på fredede bygninger på grundlag af skriftlig underretning

KOPI ER SENDT TIL

Direktør Ulla Agerskov, Lyngby-Taarbæk Kommune, uag@ltk.dk

Kroppedal Museum, kontakt@kroppedal.dk

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, mail@bygoland.dk

Bygningskultur Danmark, info@bygningkultur.dk

Europa Nostra Danmark, e.vind@mail.dk

Bygnings Frednings Foreningen BYFO, sekretariat@byfo.dk

Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring, ulla.kjaer@natmus.dk

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk Kommune,
bygningkultur.ltk@gmail.com og bentekjoeller@gmail.com